

Başsyz aýalyň jesedi

Category: Kitapcy, Zenan şahsyýetler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Başsyz aýalyň jesedi BAŞSYZ AÝALYŇ JESEDI

2009-njy ýylyň 29-njy maýy.

Edilen bir çykyş bütin dünýäniň sosialistlerine ýiti täsir etdi!

Berliniň **Charite** hassahanasynyň medikal-ýurisprudensiýa we ýurisprudensiýa institutynyň direktory **Dr. Michael Tsokos** metbugata şu beýannamany berdi:

Hassahananyň podwalynda XX asyryň başlarynda ýaşan şahsyýeti näbelli, başsyz, döwük oñurgaly, bir aýagy beýlekisinden kelte aýalyň jesedi tapyldy. Aýtmagyna görä, bu jeset togsan ýyllyk ýalňyşlygy orta çykarmalydy.

Nijeme ýyllap zyýarat edilen we «**Friedrichsfelde**» gonamçylygynda ýatan kişiniň mazary sosialistik hereketiň ýolbaşçysyna degişli dälди!

Togsan ýyl öñ... 1919-njy ýylyň yanwar aýy...

Roza Lýuksemburyň we **Karl Libknehtiň** ýolbaşçylygunda spartakçylar hereketi (ady Rimdäki gullaryň gozgalaňyna serdarlyk eden **Spartagyň** hormatyna) aýaga galdy. (Özem olaryň

arasında **Fazyl Sayýyň** garry atasy Fazylyňam bolan türk talyplary-da bardy.)

Berlinde gan sil bolup akan günlerinde Lýuksemburgdyr Libkneht tiz-tizden saklanýan ýerlerini üýtgedip gizlenip gezdiler...

Olar 15-nji ýanwar gijesi dostlary **Marcussohn** maşgalasynyň öýüne sygyndylar.

Jaýdan kimdir biriniň şugullamagy netijesinde (özem olaryň başlaryna 100 müň mark baýrak goýlupdy) atly poliseýler sagat 22:00-da gapyllykda öýi basdy. Öydäkileriň hemmesini tussag astyna aldy.

Poliseýler Lýuksemburgy we Libknehti sorag etmek üçin Berliniň haýwanat bagynyň golaýynda karargäh hökmünde gurlan **Eden Otel**-e äkitdi. Ol ýerde ikisini-de wagşylarça ýenjildi.

Kapitan **Waldemer Pabst** olaryň ikisiniňem **Moabit türmesine** ýerleşdirmegi towakga etdi. Bu aslynda ýalandı:

- **BIR GÜLLE**

Polisiýanyň binasynda agyr gynamalara uçran Lýuksemburg we Libkneht «Eden Otel»-iň yzky gapysynda aýry-aýrylykda çykaryldy...

Urulmadan ýaňa öñem aýak üstünde zordan durýan Libknehti garaňky ýere çekip, atyp öldürdiler...

Lýuksemburg daşary çykarylanda, ýöremäge ýagdaýy ýokdy. Südeneledip awtoulaga mündürdiler. Ulagyň yzky oturgyjyna ýatyrylanda, huşuny ýitirdi. Awtoulag ýöräp ugrady, az salymdanam leýtenant **Kurt Wogel** sapançasyny çykaryp, Lýuksemburgy atdy.

Awtoulag Lihtensteýn köprüsine ýetende Lýuksemburgyň jesedi Landwehr kanalyna zyňyldy...

Birnäçe sagat geçensoň hökümət beýannama bilen çykyş etdi:

- Libkneht gaçmaga synanşanda atyldy...
- Lýuksemburg gahar-gazaba atlanań topar tarapyndan urlup öldürüldi we jesedi näbelli ýere äkidildi.

Bäş aý geçenden soň... buzlaryň ereşip başlamagy bilen 1919-njy ýylyň 31-nji martynda Landwehr kanalynadan bir jeset tapyldy. Hökümət Lýuksemburgyň jesedi diýip çaklanýan meýdiň gömülmegini isledi. Emma waka habar beriş serişdeleriniň diline düşdi. Kommunistik partiýanyň lideri **Paul Lewi** Lýuksemburgyň **Friedrichsfelde gonamçylygynda** ýatan Libkneht we

Lýuksemburgyň halaşýan ýigidi **Leo Logiches** ýaly ýigrimi dokuz egindeşiniň ýanyна depin edilmegini gazandy. Şol gün... Lýuksemburgyňkydyr öydülýän jeset 13-nji iýunda on müňlerce kişiniň gatnaşmagynda soňky ýoluna ugradyldy. Yedi ýıldan soñ mazaryň başyna memorial ýazgy dikildi...

• **ŞU GÜN ONUŇ DOGLAN GÜNI**

Guburdaky kişi doğrudanam Roza Lýuksemburgyňkymydy? Muny bilmegiň-subut etmeginiň iň gowy ýoly – DNK testidi. Emma... nasistler häkimiyete gelip-gelmänkä 1935-nji ýylда mazary açtp, gabyrdaky jeset galyndylaryny ýok edipdiler. Olar, hem communist, hem jöhit bolan biriniň mazarynyň bolmagynam islemeýärdiler.

Medikal-ýurisprudensiýa we ýurisprudensiýa institutynyň direktory **Dr. Michael Tsokos** we onuň topary mazardan hiç zapyp bilmänsoňlar, Lýuksemburgyň agzynyň degen pocta ýarlyklarynyň ýüzüni DNK barlagyndan geçirermen boldy. Emma, Lýuksemburgyň ýarlyklary öl esgi bilen çygjardýandygy belli boldy.

Şeýlelikde topar barlaglarynyň ugruny onuň bir garyndaşyny tapmaga gönükdirdi. Lýuksemburgyň ýegenidigi aýdylýan 79 ýaşly inžener professor **Irene Borde** tapyldy.

Oniň Lýuksemburgyň erkek dogany Josefiň agtygydygy aýdylsa-da, bu entek anyk maglumat bolup bilenokdy... Şeýle-de bolsa...

1973-nji ýylda SSSR-den Ysraýyla göçen Borde tapylan täze jesediň DNK-sy bilen deňeşdirmek üçin barlagdan geçirilmeli saçynyň tarlaryny berdi.

Mundan soñ barlaglardanam ses-seda çykmady...

2009-nji ýylda tapylan jeset polisiýa tabşyryldy we hossarsyz bendeleriň gonamçylygyna jaýlanyldy.

Ýagny, bütindünýä sosialistik hereketiniň ýatdan çykmahak liderlerinden Lýuksemburgyň dirisi-de, ölüsi-de öz gününe goýulmady!

Doglandaky ady Rosaliýa Lýuksemburg...

Şugun onuň doglan günü...

Ol 1871-nji ýylyň 5-nji martynda Russiýanyň Polşasy Lýublinde asly jöhit Hasidikleriň maşgalasynda dünýä indi.

Ol diňe Germaniyanyň we Polşanyň däl, bütindünýä rewolýusionerleriniň hiç haçan undulmajak güýçli liderleriniň biri bolup galdy.

Doglan günüň gutly bolsun, eý, ölümsiz Roza!..

Soner ÝALÇYN.

05.03.2021 ý. «SÖZCÜ» gazeti. Zenan şahsyyetler